EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 23.9.2021.
COM(2021) 583 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Tehnisko pasākumu regulas īstenošana (Regulas (ES) 2019/1241 31. pants)

{SWD(2021) 268 final}

1. Ievads

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1241[1] ("regula") stājās spēkā 2019. gada 14. augustā. Tajā noteikti ES tehniskie saglabāšanas pasākumi, kas reglamentē, kā, kur un kad drīkst zvejot.

Minēto tehnisko pasākumu nolūks ir palīdzēt sasniegt kopējās zivsaimniecības politikas ("KZP") mērķus [kas noteikti Regulā (ES) Nr. 1380/2013[2] ("KZP regula")] un labu vides stāvokli, kas noteikts Jūras stratēģijas pamatdirektīvā ("JSPD")[3] un attiecīgajos Putnu direktīvas[4] un Dzīvotņu direktīvas[5] noteikumos. Zvejošana atbilstīgi maksimālajam ilgtspējīgas ieguves apjomam, ievērojot atbilstošus tehniskos pasākumus, palīdz palielināt ieguvi no mērķsugu zivju krājumiem un vienlaikus mazināt nevēlamas piezvejas un nozvejas, kā arī ietekmi uz jutīgām dzīvotnēm, nodrošinot vai nu izmēra selektivitāti (netiek nozvejotas mazizmēra zivis), vai sugu selektivitāti (netiek nozvejotas konkrētu sugu zivis). Šiem pasākumiem ir būtiska nozīme rezultatīvā ES izmetumu politikas un izkraušanas pienākuma īstenošanā. Lai pēc iespējas novērstu un samazinātu nevēlamas nozvejas, dalībvalstīm un operatoriem[6] par prioritāti būtu jāizvirza labāku zvejas rīku un paņēmienu izvēle.

Ar regulu tika ieviestas uz rezultātiem balstītas pieejas, ko atbalsta reģionalizācija. Tajā paredzēti vispārēji noteikumi, kas attiecas uz visiem ES ūdeņiem, un zvejniecību reģionālajām īpatnībām atbilstošu tehnisko pasākumu pieņemšana. Minētā uz rezultātiem balstītā reģionalizācijas pieeja KZP satvarā tika izstrādāta, lai zvejnieki varētu vairāk iesaistīties lēmumu pieņemšanā. Regula arīdzan mudina dalībvalstis un zvejas sektoru aktīvi piedalīties pieejas izstrādē un īstenošanā.

Saskaņā ar regulas 31. panta 1. punktu šajā ziņojumā sniegts pārskats par to, kā patlaban norit regulas īstenošana. Šis pirmais ziņojums bija jāiesniedz līdz 2020. gada 31. decembrim, taču Covid-19 pandēmijas dēļ tā iesniegšana tika atlikta. Ziņojumā ir ietverti jaunākie pieejamie zinātniskie ieteikumi.

---

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1241 (2019. gada 20. jūnijs) par zvejas resursu saglabāšanu un jūras ekosistēmu aizsardzību ar tehniskiem pasākumiem un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1967/2006, (EK) Nr. 1224/2009 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1380/2013, (ES) 2016/1139, (ES) 2018/973, (ES) 2019/472 un (ES) 2019/1022 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 894/97, (EK) Nr. 850/98, (EK) Nr. 2549/2000, (EK) Nr. 254/2002, (EK) Nr. 812/2004 un (EK) Nr. 2187/2005 (OV L 198, 25.7.2019., 105. lpp.).

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1380/2013 (2013. gada 11. decembris) par kopējo zivsaimniecības politiku un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1954/2003 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2371/2002 un (EK) Nr. 639/2004 un Padomes Lēmumu 2004/585/EK. OV L 354, 28.12.2013., 22.–61. lpp.

[3] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) (OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.).

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7.–25. lpp.).

5 Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7.–50. lpp.).

[6] Atbilstoši definīcijai 4. panta 1. punkta 30) apakšpunktā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1380/2013 (2013. gada 11. decembris) par kopējo zivsaimniecības politiku un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1954/2003 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2371/2002 un (EK) Nr. 639/2004 un Padomes Lēmumu 2004/585/EK (OV L 354, 28.12.2013., 22.–61. lpp.).

Ziņojums tiek publicēts tikai divus gadus pēc regulas stāšanās spēkā. Tā kā starp pieņemšanu, īstenošanu, uzraudzību, datu vākšanu un zinātnisko un tehnisko novērtēšanu ir pagājis maz laika, nav bijis iespējams pilnībā novērtēt, vai regulā noteiktie mērķi reģionālā vai ES līmenī ir sasniegti. Tāpēc šajā pirmajā ziņojumā ir analizēta:

- iepriekšējo tehnisko pasākumu ietekme,
- pašreizējā situācija un
- tuvākajā nākotnē plānotās regulas īstenošanas darbības.

Šis ziņojums ir sagatavots atbilstīgi regulas 31. panta 1. punktā noteiktajam pilnvarojumam, taču saskaņā ar KZP tas tiks izmantots, arī izstrādājot "Zvejas resursu saglabāšanas un jūras ekosistēmu aizsardzības rīcības plānu" (turpmāk "rīcības plāns"), kas izziņots ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam[7]. Tajā būs norādītas jomas, kurās vajadzīgi papildu centieni.

2. Informācijas avoti

Šā ziņojuma pamatā ir Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komitejas ("ZZTEK")[8] un Starptautiskās Jūras pētniecības padomes ("*ICES*") sagatavotie zinātniskie novērtējumi un publikācijas[9]. Tajā pilnībā ņemti vērā viedokļi un atzinumi, kas no 23 dalībvalstīm, 8 konsultatīvajām padomēm[10] un 37 ieinteresētajām personām saņemti mērķorientētu tiešsaistes apspriešanos rezultātā[11]. Ziņojumam pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā sniegts detalizēts pārskats par zinātniskajām publikācijām un apspriešanās iznākumiem.

[7] KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI "ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu". COM(2020) 380 final.

[8] https://stecf.jrc.ec.europa.eu/web/stecf/ewg2002.

[9] https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeFishingGear.aspx.

[10] https://ec.europa.eu/fisheries/partners/advisory-councils_en.

[11] https://ec.europa.eu/info/consultations/targeted-stakeholder-consultation-technical-measures-regulation-fisheries_en.

3. Progresa novērtēšana

Lai nodrošinātu uz rezultātiem balstītu pārvaldību apvienojumā ar ieinteresēto personu un dalībvalstu aktīvu līdzdalību, ir jāveic rezultātu uzraudzība, skaitliska novērtēšana un pēcuzraudzība, īstenojot laika gaitā izstrādātus un pārskatītus tehniskos pasākumus. Norādes par to, kā skaitliski novērtēt tehnisko pasākumu īstenošanas ietekmi un panākumus, iepriekšējās regulās nebija iekļautas[12]. Tāpēc nebija iespējams detalizēti noteikt, kā tehniskie pasākumi ir veicinājuši iepriekšminēto mērķu sasniegšanu.

Pēdējā ZZTEK veiktā zinātniskā analīze[13] norāda, ka ir vērojama lēna un ļoti pakāpeniska tendence nozvejot vairāk lielu zivju.–Lai gan eksperimentālie pētījumi ir parādījuši, ka, izmantojot konkrētus zvejas rīkus kontrolētos apstākļos, ir iespējams panākt labāku selektivitāti, tiešu cēloņsakarību starp konkrētu zvejas rīku noteikumu piemērošanu, izmantoto zvejas rīku maiņu un zvejas flotu vispārējo selektivitāti zivju izmēra ziņā nav izdevies konstatēt. Nav pieejami pietiekami detalizēti dati, kas ļautu šādas saiknes identificēt. Papildus tiek uzskatīts, ka selektivitāti būtiski ietekmē arī tādi darbības faktori (izvēle, kur un kad zvejot, un detalizēta informācija par zvejas rīku parametriem), uz kuriem regulatīvi pienākumi neattiecas.

Regulā, kurā tiek aplūkota uz rezultātiem vērstāka pieeja pasākumu noteikšanā, ir izvirzīti, piemēram, šādi tehnisko pasākumu mērķi:

- samazināt nevēlamas nozvejas (jo īpaši jutīgu sugu),
- optimizēt izmantošanas modeļus,
- palīdzēt uzlabot ieguvi un
- nodrošināt, ka zvejas ietekme uz jūras gultnes dzīvotnēm atbilst ES vides tiesību aktiem.

Arvien redzamāka un steidzamāka kļūst vajadzība uzlabot selektivitātes un tās ietekmes mērīšanas metodes. Rezultativitāti var novērtēt tikai tad, ja ir redzami rezultāti: mazuļu un nārsta vietu labāka aizsardzība, mazāks jutīgo jūras organismu sugu nejaušas nozvejas apjoms, mazāka negatīvā vidiskā ietekme un pozitīvs devums vides tiesību aktu jomā. Šādām mērīšanas metodēm ir divi mērķi: i) ierosināto un izstrādāto pasākumu potenciālo rezultātu sākotnējā izvērtēšana un ii) pasākumu novērtēšana to rezultātu ziņā.

[12] COM(2016) 134 final, 11.3.2016.
[13] STECF 20-02 (https://stecf.jrc.ec.europa.eu/web/stecf/ewg2002).

Selektivitāti nosaka gan izmantoto zvejas rīku tips, gan tas, kādā vietā, sezonā, diennakts laikā, ātrumā u. c. zvejas meistari un zvejnieki tos izvieto. Lai uzlabotu selektivitāti, ar tiesību aktiem būtu ne tikai jāparedz zvejas rīku struktūras maiņa, bet arī jārada zvejniekiem stimuls izmantot rīkus atbilstīgi labākai praksei. Tāpēc, lai varētu precīzāk noteikt nozvejoto mazizmēra zivju vai jutīgo sugu zivju daudzumu, ir nepieciešamas uzlabotas selektivitātes uzraudzības metodes. Pašreizējās uzraudzības metodes nodrošināja ZZTEK tikai tādus datus, ar kuriem varēja novērtēt vispārīgas izmēra selektivitātes tendences lielos flotes segmentos. Gaidāmajā rīcības plānā Komisija iekļaus dalībvalstīm adresētus ieteikumus par šīs politikas funkcionēšanai vajadzīgās informācijas vākšanas papildu līdzekļiem.

4. Devums ES vidisko mērķu īstenošanā

Tehniskajiem pasākumiem ir jāpalīdz sasniegt arī labs vides stāvoklis, kas noteikts JSPD. Pasākumi, kuru mērķis ir saglabāt jūras bioloģiskos resursus KZP satvarā, kas arīdzan veicina jūras vides aizsardzību, ir ekskluzīvā ES kompetencē. Atbilstīgi KZP ir jānodrošina saskaņā ar ES vides tiesību aktiem, un regulas pamatā ir tajos izvirzītie mērķi.

Saskaņā ar JSPD tiek izstrādāti kvantitatīvi vidiskie mērķrādītāji, tomēr vairums vidisko mērķu vēl aizvien tiek izteikti kvalitatīvi, piemēram, "labvēlīgs saglabāšanās stāvoklis", kas Dzīvotņu direktīvas 1. panta e) punktā un 2. pantā minēts kā "labvēlīgs aizsardzības statuss".

Apspriešanās gaitā saņemtā atgriezeniskā saite apstiprina, ka ir vajadzīgs laiks, lai pielāgotos regulai (kas konsolidē un aizstāj vairāk nekā 30 iepriekšējās regulas) un no preskriptīviem noteikumiem pārietu uz reģionāli pielāgotiem pasākumiem, īstenojot reģionalizācijas procesu. Vairums dalībvalstu, konsultatīvo padomju, ieinteresēto personu un ZZTEK ir apstiprinājuši, ka ir pagājis pārāk maz laika, lai varētu kvantitatīvi novērtēt regulas ietekmi. Lielākā daļa NVO uzskata, ka regula līdz šim nav palīdzējusi sasniegt regulā nospraustos mērķus un mērķrādītājus un tai nav izdevies novērst zvejas negatīvo vidisko ietekmi. Minētās ieinteresētās personas arīdzan atbalsta uz rezultātiem balstītu pieeju, kas ir vairāk salāgota ar Eiropas zaļā kursa un 2030. gadam izstrādātās ES Biodaudzveidības stratēģijas iecerēm.

Zveja rada lielāko noslodzi, kas ietekmē ekosistēmas, jutīgas sugas un jūras gultni. Nesenā Eiropas Revīzijas palātas sagatavotā pārskatā ir secināts, ka dzīvotņu un jūras daudzveidības zaudēšana joprojām ir problēma[14]. Komisija piekrīt Revīzijas palātai, ka vajadzīga turpmāka rīcība, un uzskata, ka būtiska nozīme šā mērķa sasniegšanā ir atbilstošu tehnisko pasākumu izstrādei regulas satvarā.

Šajā ziņojumā **jutīgās sugas** ir sugas, kas ir aizsargājamas saskaņā ar ES tiesību aktiem un ES saistošiem starptautiskiem nolīgumiem, piemēram, delfīni, cūkdelfīni, jūras putni, haizivis un atsevišķas zivju un bruņurupuču sugas, kas pakļautas tūlītējiem izmiršanas draudiem. Daudzas liela izmēra un lēni augošas zivis un citi dzīvnieki tagad ir izmiruši plašās teritorijās, kur tie iepriekš mitinājās, un ir vēl citas sugas, kas ir kritiski apdraudētas[15]. Zveja minētajām sugām var būt milzu apdraudējums, un atsevišķos gadījumos tehniskie pasākumi var palīdzēt šo apdraudējumu mazināt. Ir daudz pierādījumu tam, ka tiek gūtas minēto sugu nejaušas

[14] Eiropas Revīzijas palāta (2020). Jūras vide. ES aizsardzība ir plaša, bet ne dziļa. Īpašais ziņojums.

[15] Piemēram, Vidusjūras mūkronis, Baltijas jūrā mītošais cūkdelfīns, Baleāru vētrasputns, siļķu haizivs, eņģeļhaizivs, *Manta* un *Mobula* ģints rajas, lielās rajveidīgās zivis un tauriņrajas.

nozvejas. Piemēram, darbībās ar āķu jedām vai piekrastes žaunu tīkliem var tik sagūstīti un noslīkt jūras putni. Žaunu tīklos un (pelaģisko) traļu linumā var tikt noķerti arī cūkdelfīni un delfīni. Žaunu tīklos iepinas bruņurupuči, un tie var uzķerties arī uz peldošām āķu jedām; ar āķu jedām un žaunu tīkliem tiek nozvejotas dziļūdens haizivis; ar āķu jedām zvejojot tunzivis, tiek piezvejotas lielās pelaģiskās haizivis. Lielo haizivju un rajveidīgo zivju mazuļi lielā ķermeņa izmēra dēļ tiek nozvejoti ar grunts traļiem.

Ir zināmi daži acīmredzami izmiršanas riska gadījumi, taču, lai varētu precīzi aplēst šādas nozvejas ietekmi, ar vispārīgām zināšanām par jutīgo sugu nejaušu nozveju vien nepietiek. ZZTEK[16] konstatējusi, ka vislielākā un plašākā ietekme uz jutīgām sugām ir piekrastes stacionārajiem tīkliem (žaunu tīkliem un vairāksienu tīkliem), pārskatījusi metodes šo nejaušo nozveju mazināšanai un apzinājusi iespējamo pasākumu klāstu, piemēram, zvejas aizlieguma sezonas, akustisku atbaidīšanas ierīču un putnu atbaidīšanas auklu izmantošanu. Regula joprojām aizliedz izmantot dreifējošos tīklus un ierobežo tādu citu tipu zvejas rīku izmantošanu, kuru nelabvēlīgā ietekme uz vidi ir zināma, un tās pamatā ir pasākumi, kas iepriekš bija paredzēti atceltajā Vaļveidīgo regulā[17], kurā iekļautie uzraudzības pienākumi bija paredzēti, lai papildinātu visaptverošāku datu vākšanu saskaņā ar iepriekšējo datu vākšanas satvaru[18] (šajā gadījumā piezvejas dati ir daļa no daudz plašāka visaptveroša datu vākšanas procesa). Ir konstatēts, ka iepriekšminētā mērķorientētā vaļveidīgo uzraudzība ir grūti īstenojama, un pastāv nenoliedzamas bažas par tās rezultativitāti[19]. Piezveju apjoms vēl aizvien nav īsti zināms.

Vēl regulā ir noteikts regulējums rīcības plāna īstenošanai, lai samazinātu jūras putnu nejaušo nozveju zvejas rīkos[20], kā arī paredzētas dalībvalstu iespējas pieņemt to ūdeņos vai reģionālajā kontekstā veicamus pasākumus, lai rezultatīvi sekmētu regulas mērķa un mērķrādītāju sasniegšanu.

Komisija 2020. gada 3. jūlijā pieņēma īstenošanas regulu par akustiskām atbaidīšanas ierīcēm[21]. Divas dalībvalstu reģionālās grupas izstrādā pasākumus, lai aizsargātu kritiski apdraudētos Baltijas jūrā mītošos cūkdelfīnus un Biskajas līcī mītošos parastos delfīnus, pamatojoties uz *ICES* 2020. gada maijā sniegto ieteikumu[22]. Dažas dalībvalstis ir izmantojušas regulā paredzēto iespēju izstrādāt valsts līmeņa pasākumus, piemēram, pastiprinātu uzraudzību vai noteikumus par zvejas darbību vietas maiņu.

---

[16] STECF 20-02, https://stecf.jrc.ec.europa.eu/web/stecf/ewg2002, 151. lpp. *et seq.*

[17] Padomes Regula (EK) Nr. 812/2004 (2004. gada 26. aprīlis), ar ko nosaka pasākumus attiecībā uz vaļveidīgo nejaušu nozveju zvejniecībā un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 88/98 (OV L 150, 30.4.2004., 12. lpp.).

[18] https://datacollection.jrc.ec.europa.eu/.

[19] *ICES* (2020). Aizsargājamo un potenciāli jutīgo jūras mugurkaulnieku piezveja — pārskats par valstu ziņojumiem saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 812/2004 un citu informāciju. *ICES* Padomdevējas komitejas 2020. gada ziņojumā. *ICES Advice 2020*, byc.eu, https://doi.org/10.17895/ices.advice.7474.

[20] COM(2012) 0665 final.

[21] Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/967 (2020. gada 3. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to akustisko atbaidīšanas ierīču signālu un izmantošanas parametriem, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1241 par zvejas resursu saglabāšanu un jūras ekosistēmu aizsardzību ar tehniskiem pasākumiem XIII pielikuma A daļā (OV L 213, 6.7.2020., 4. lpp.).

[22] https://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2020/Special_Requests/eu.2020.04.pdf.

Ieinteresētās personas[23] ir norādījušas uz nepilnībām regulas 11. panta 4. punktā noteiktajos ietekmējuma mazināšanas pasākumos un I pielikumā noteiktajā aizliegto sugu sarakstā. Ieinteresētās personas vēl vairāk ir nobažījušās par rīcības un turpmāku pasākumu izstrādes trūkumu, arī elektroniska monitoringa neesību[24], nevis par patlaban piemērojamo regulas noteikumu saturu. Dalībvalstis nav izteikušas būtiskas bažas par juridiskajām normām. Dažas dalībvalstis ir atzinušas, ka vajadzīga turpmāka uzraudzība, lai nodrošinātu pasākumu sagatavošanai vajadzīgo informāciju.

Lai dalībvalstīm palīdzētu regulas īstenošanā, Komisija tās rīcības plānā noteiks darbības, ar ko palielināt selektivitāti un mazināt jutīgo sugu piezveju, īpašu uzmanību pievēršot sugām, kurām draud izmiršana un kuru saglabāšanās stāvoklis ir nelabvēlīgs.

Zvejas ietekme uz ekosistēmām un dzīvotnēm var būt plašāka par nozvejoto sugu un jutīgo sugu ekstrakciju. Šīs ietekmes apmērs var mainīties atkarībā no zvejas intensitātes, dzīvotnēm, kur notiek zveja, un attiecīgajām mērķsugām. KZP mērķis ir šādu ietekmi pēc iespējas mazināt. Ietekme var mainīties arī atkarībā no izmantoto rīku tipa: grunts traļi var ietekmēt jūras gultnes sedimentus, to vertikālo porainību un ģeoķīmisko sastāvu, samazinot dzīvotņu sarežģītību un mainot sugu sastāvu. Āķu jedas (īpaši tālākajos reģionos) var aizķert un aizlauzt koraļļus.

Arī regulas 12. panta mērķis ir aizsargāt **jutīgas dzīvotnes**, nosakot apgabalus, kuros aizliegts lietot noteiktus zvejas rīkus. To iespējams grozīt, ievērojot reģionalizāciju, saskaņā ar KZP regulas 11. panta 2. un 3. punktā noteikto procedūru. Dalībvalstis arīdzan var noteikt zvejas aizlieguma apgabalus vai citus saglabāšanas pasākumus, īstenojot valsts līmeņa pasākumus vai reģionalizāciju saskaņā ar regulas 15. panta 2. punktu.

Jau ir ieviesti noteikti zvejas rīku aizliegumi, lai aizsargātu jutīgas dzīvotnes, piemēram, aizliegums izmantot sprāgstvielas, atskaldīšanas instrumentus, koraļļu ieguvei paredzētas dragas un greiferus, izmantot traļus dziļumā, kas pārsniedz 800 m[25]. Vēl citi noteikumi ir paredzēti Vidusjūras regulā[26], kas aizliedz zvejot ar mobilajiem zvejas rīkiem virs jūraszāļu audzēm, koraļļveidīgo dzīvotnēm un kaļķaino jūras aļģu audzēm. Papildus tam piekrastes zonās ir aizliegta sūkļu dragu, velkamo zvejas rīku un riņķvadu izmantošana (var būt piemērojami īpaši nosacījumi un atkāpes). Ierobežojumi attiecas arīdzan uz rīkiem, ko var izmantot Vidusjūras atpūtas zvejā, kurā aizliegts lietot velkamus zvejas rīkus, apņemošos vadus, zvejas vadus, dragas un stacionāros tīklus.

Norit zinātniskais darbs, lai kartētu dažādu jūras gultnes dzīvotņu tipu izplatību un tajās vai virs tām notiekošo zvejas darbību ietekmi. Tas palīdzēs novērtēt apgabalus, kuros biodaudzveidība ir apdraudēta visvairāk un kuros aizsardzības pasākumi ir vajadzīgi

[23] Pamatojoties uz tiešsaistes apspriešanā saņemtajām atbildēm. Sk. pievienotā Komisijas dienestu darba dokumenta I pielikumu.

[24] Piemēram, videonovērošanas sistēma (*CCTV*), attālais elektroniskais monitorings (*REM*)

[25] 8. panta 4. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/2336 (2016. gada 14. decembris), ar ko paredz īpašus nosacījumus zvejai dziļūdens krājumos Ziemeļaustrumu Atlantijā un noteikumus zvejai starptautiskajos ūdeņos Ziemeļaustrumu Atlantijā un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 2347/2002 (OV L 354, 23.12.2016., 1.–19. lpp.).

[26] Padomes Regula (EK) Nr. 1967/2006 (2006. gada 21. decembris), kas attiecas uz Vidusjūras zvejas resursu ilgtspējīgas izmantošanas pārvaldības pasākumiem un ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 2847/93, kā arī atceļ Regulu (EK) Nr. 1626/94 (OV L 409, 30.12.2006., 11. lpp.).

visvairāk. ZZTEK[27] ir norādījusi uz alternatīviem zvejas rīkiem, kuri varētu mazināt ietekmi uz jūras gultni: elektroimpulsa traļi, puspelaģiskie traļi ar traļu durvīm, bentiskās izvadplātnes, traļi ar paaugstinātu gruntsstropi, grunts zvejas rīki ar mīkstām sukām un elektriskās dragas nažgliemeņu ieguvei.

Apspriešanās procesā tika sniegta informācija par darbībām, ko dalībvalstis jau ir veikušas vai izstrādā, un par reģionālajās grupās notiekošo dzīvotņu aizsardzības pasākumu izstrādes darbu; ar to tiks papildināti pasākumi, ko dalībvalstis individuāli veic, lai izpildītu savus pienākumus, kas noteikti ES vides tiesību aktos.

Saskaņā ar ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam pausto apņemšanos Komisija rīcības plānā identificēs pasākumus, ar ko ierobežot tādu zvejas rīku izmantošanu, kuri nodara vislielāko kaitējumu biodaudzveidībai, tostarp jūras gultnei, un apzinās veidus, kā uzlabot zvejniecību pārvaldības pasākumu īstenošanu, īpaši *Natura 2000* teritorijās un citās aizsargājamās jūras teritorijās.

5. Zinātniskie pētījumi, inovācija un izmēģinājuma projekti

Regula sekmē zinātnisko pētniecību un zvejniecības sektoru līdzdalību zinātniskajās darbībās. Dalībvalstīm var piešķirt atbrīvojumus attiecībā uz zvejas operācijām, ko veic zinātniskās pētniecības vajadzībām, ja ir izpildīti regulas 25. panta 1. punkta a)–f) apakšpunktā paredzētie obligātie nosacījumi. Kopš regulas stāšanās spēkā 17 dalībvalstis ir informējušas Komisiju par 67 zvejas operācijām, kas veiktas zinātniskās pētniecības nolūkos. Saņemti divi pieteikumi par zinātnisko pētniecību, kurā iesaistīti vairāk nekā seši komerckuģi, tāpēc tie jāizskata īpaši rūpīgi. Komisija, pamatojoties uz ZZTEK ieteikumu[28], secinājusi, ka abos gadījumos līdzdalības līmenis nav zinātniski pamatots, tāpēc dalībvalstīm zinātniskās pētniecības nosacījumi bija attiecīgi jāgroza.

Regulas 20. pantā paredzēta arī iespēja dalībvalstīm, pamatojoties uz reģionalizāciju, atļaut izmantot inovatīvus zvejas rīkus. Lai veicinātu šo procesu, *ICES* ir sagatavojusi inovatīvu zvejas rīku novērtējumu. Lai gan to varēja izmantot par pamatu sākotnējo secinājumu sniegšanai[29], gan *ICES*, gan ZZTEK uzsvērusi, ka novērtējuma izstrāde jāturpina, jo īpaši lai labāk ņemtu vērā sociālekonomiskos faktorus, kuri būtiski ietekmē inovatīvu zvejas rīku ieviešanu zvejniecības sektorā.

Lai gan regulas 23. pantā paredzēta iespēja noteikt izmēģinājuma projektus, lai izstrādātu nozveju un izmetumu pilnīgas dokumentēšanas sistēmu, pamatojoties uz izmērāmiem mērķiem, neviena reģionālā grupa kopīgus ieteikumus šajā nolūkā nav iesniegusi.

[27] Sk. ZZTEK, Tehnisko pasākumu pārskats (1. daļa) (STECF-20-02), 189. lpp. EUR 28359 EN, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2020, ISBN 978-92-76-27161-1, doi:10.2760/734593, JRC123092.
[28] Horvātijas lūgums atļaut vairāk nekā 6 kuģiem, kas zvejo ar volantīntipa trali, veikt zinātnisku zveju Rietumistras ūdeņos (2019), STECF 20-03, un Itālijas lūgums atļaut vairāk nekā 6 kuģiem ar krastā velkamiem vadiem veikt zinātnisku zveju Itālijas teritoriālajos ūdeņos (Itālijas zinātniskās pētniecības pieprasījums par "SARDELLA" (*S. pilchardus*) Ligūrijā (9. ĢAA), STECF 20-02.
[29] https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeFishingGear.aspx.

Regulas XIII pielikuma 2. punktā arīdzan noteikts, ka dalībvalstīm jāveic vajadzīgie pasākumi, lai savāktu zinātniskos datus par jutīgo sugu nejaušām nozvejām, taču tas vēl aizvien netiek darīts pietiekamā apmērā.

Ņemot vērā to, ka inovatīvi paņēmieni var palīdzēt sasniegt Eiropas zaļā kursa un 2030. gadam izstrādātās ES Biodaudzveidības stratēģijas mērķus, Komisija rīcības plānā noteiks veidus, kā mudināt ieinteresētās personas un dalībvalstis maksimāli apzināt iespējas un izmantot visas pieejamās iespējas.

6. Regulas īstenošana

Lai gan veikt visaptverošu regulas īstenošanas novērtējumu ir pāragri, pierādījumi liecina, ka jaunā reģionalizētā struktūra un detalizētu definīciju trūkums raisa zināmas bažas. Turpinās darbs, lai palīdzētu dalībvalstīm to īstenošanas un sīkākas precizēšanas procesā, piemērojot reģionalizētu pieeju un gaidāmo īstenošanas regulu.

Neskaitot īstenošanu valsts līmenī, galvenā īstenošanas metode ir kopīgu ieteikumu izstrāde reģionālās grupās, apspriežoties ar ieinteresētajām personām un ieteikumos izklāstot vajadzīgos reģionālos tehniskos pasākumus. Saskaņā ar regulas 15. panta 2. punktu Komisija var pieņemt deleģētus aktus un paredzēt tajos šādos kopīgos ieteikumos ierosinātos pasākumus, ja tie ir saderīgi ar attiecīgajiem mērķiem un pienākumiem.

Līdz šim paveiktais darbs sniedz priekšstatu par procesu un parāda, ka dalībvalstis patiešām sadarbojas, lai papildinātu un pielāgotu pasākumus savām reģionālajām vajadzībām. Tas parāda arī to, ka dalībvalstīm parasti izdodas visnotaļ ātri vienoties par pasākumiem, ja to mērķis ir precizēt noteikumus atbilstoši iepriekš piemērojamajiem noteikumiem. Šķiet, ka reģionalizācijas jomā dalībvalstis rezultatīvi sadarbojas arī saistībā ar kopīgiem ieteikumiem, kuru mērķis ir paredzēt atkāpes no KZP regulas 15. pantā un īpašos reģionālos daudzgadu plānos paredzētā izkraušanas pienākuma. Tomēr pastāv bažas par to, cik ātri un vērienīgi varētu tikt izstrādāti un saskaņoti kopīgi ieteikumi par pasākumiem nolūkā uzlabot selektivitāti vai ierobežot zvejniecības, lai veicinātu atbilstību ES vides tiesību aktiem. Regulā tiešām noteikts, ka dalībvalstīm[30] jāiesniedz kopīgi ieteikumi par ietekmējuma mazināšanas papildpasākumiem, pamatojoties uz zinātniskajiem pierādījumiem par zvejas rīku negatīvo ietekmi uz jutīgām sugām. Piemēram, dalībvalstis līdz šim ir iesniegušas tikai divus kopīgus ieteikumus par ietekmējuma mazināšanas papildpasākumiem, kas balstīti uz zinātniskiem pierādījumiem par zvejas rīku negatīvo ietekmi uz jutīgām sugām, kā prasīts regulā.

Nesenajā Komisijas paziņojumā "Ceļā uz ilgtspējīgāku zveju Eiropas Savienībā: pašreizējais stāvoklis un 2022. gada ievirzes"[31] uzsvērts, ka Covid-19 pandēmija ir ietekmējusi atsevišķu kopīgu ieteikumu iesniegšanas laiku un sagatavošanu. Kopš regulas stāšanās spēkā dalībvalstu reģionālās grupas ir ierosinājušas 17 kopīgus ieteikumus[32], no kuriem 6 ieteikumi ir iestrādāti tiesību aktos, izmantojot Komisijas deleģēto aktu. Pārējie ieteikumi ir pieņemšanas procesā, tos novērtē ZZTEK, vai arī tiek izskatīti to uzlabojumi, ņemot vērā

[30] XIII pielikuma 3. punkts.

[31] KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI "Ceļā uz ilgtspējīgāku zveju Eiropas Savienībā: pašreizējais stāvoklis un 2022. gada ievirzes". COM(2021) 279 final.

[32] Galīgais skaitlis jāatjaunina pirms pieņemšanas.

saņemtos zinātniskos ieteikumus. Attiecībā uz reģionālo specifiku kopīgajos ieteikumos ir ierosināts plašs pasākumu, vajadzību un pieeju klāsts. Dažu ieteikumu mērķis ir iekļaut tehniskos pasākumus jaunos izmetumu plānos, savukārt citos ieteikumos ir paredzēti tikai tehniski pasākumi.

Regulas 7. pants aizliedz darbības, kam ir īpaši postoša ietekme uz vidi, tostarp zvejošanu ar elektroimpulsa rīkiem (no 2021. gada 1. jūlija). *ICES* pēc Nīderlandes lūguma 2020. gada maijā norādīja, ka minēto rīku izmantošanai atsevišķos aspektos ir pozitīva ietekme uz ekosistēmu un vidi, tomēr joprojām pastāv dažas neskaidrības[33]. Nīderlande iesniedza Eiropas Savienības Tiesā prasību atcelt regulas noteikumus, kas aizliedz zvejošanu ar elektriskajiem impulsiem. Tiesa 2021. gada 15. aprīlī šo prasību noraidīja[34]. Regula atļauj un mudina veikt zinātnisku izpēti, lai uzlabotu zināšanas un veicinātu turpmāku novērtējumu veikšanu.

7. Secinājumi

Regula nodrošina satvaru, kas nepieciešams, lai īstenotu KZP un rezultatīvi papildinātu ES vides tiesību aktus, tieši piemērojot noteikumus un jo īpaši sagādājot dalībvalstīm zvejniecību pasākumu pieņemšanai vajadzīgos rīkus.

Tomēr regulas īstenošanā pastāv nepilnības tādos aspektos kā tās devums jutīgu sugu un jutīgu dzīvotņu, arī atsevišķu gandrīz izmirušu sugu, aizsardzībā. Centieni uzraudzīt zvejas ietekmi uz ekosistēmām ir būtiski jāuzlabo. Regulā ir paredzēti likumdošanas instrumenti, lai dalībvalstis varētu risināt šos jautājumus un papildināt to veiktos ES vides tiesību aktu īstenošanas pasākumus ar zvejniecību pasākumiem, kas pieņemti reģionalizācijas satvarā, un patlaban dalībvalstīm tas ir saistoši. Lai gan dalībvalstis ir sākušas iesniegt kopīgus ieteikumus, ir jāiegulda vēl daudz darba. Šajā procesā būtu jāmudina piedalīties arī ieinteresētās personas.

Jau iesniegto kopīgo ieteikumu daudzveidība parāda, ka reģionalizācija ir rezultatīvs un vispiemērotākais veids, kā nodrošināt mērķorientētus un pielāgotus tehniskos pasākumus. Dalībvalstis ir parādījušas, ka reģionālā sadarbība var noritēt ātri un efektīvi. Tomēr ir nepieciešams lielāks ātrums un vēriens, izstrādājot un saskaņojot kopīgos ieteikumus par pasākumiem nolūkā uzlabot selektivitāti vai ierobežot zvejniecības, lai izpildītu ES vides tiesību aktu prasības, un Komisija turpinās sniegt visu nepieciešamo atbalstu un norādījumus, lai nodrošinātu, ka vidiskie mērķi tiek pienācīgi ņemti vērā kopīgajos ieteikumos.
Ņemot vērā Eiropas zaļo kursu un ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam, Komisija papildinās pašreizējo ziņojumu kā daļu no Zvejas resursu saglabāšanas un jūras ekosistēmu aizsardzības rīcības plāna, lai turpinātu uzlabot regulas īstenošanu un pilnvērtīgi izmantotu saiknes, kas pastāv starp zvejniecībām un vides rīcībpolitikām.

[33] *ICES*, 2020. https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/PulseTrawlAdvice.aspx.
[34] Tiesas 2021. gada 15. aprīļa spriedums lietā C-733/19 *Nīderlande / Padome un Parlaments*, ECLI:EU:C:2021:272.